

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА

Орган Українського Національно-Демократичного Об'єднання.

Ціна 20 гр. | Адреса редакції й адміністрації: ЛУЦЬК на Волині, Алеї Б. Хороброго, 18.

Передплата: в краю: на 1 місяць 1 зол., на чвертьріччя 3 зол., на пів року 5 зол. 50 гр., рік 10 зол.; за границею: на рік 2 америк. долари або їх вартість в вишій валюті. Рукописів не звертається. — Оголошення після умови Непідписаних дописів не приймається.

Заворушилося кубло

Як тільки поширилась чутка про те, що Влад. Митрополит відбув нараду з українськими церковними діячами і що наслідки цієї наради додатні для української церковної справи — зараз таки заворушилось московське кубло. Як ті оси, загуділи злісно різні „дбятелі“, „рновці“, славянисти і прочі єдинонеділимці. Як то? Митрополит сміє говорити з українцями? Обіцяє висвятити на вікарних архирейів їх кандидатів та поробити деякі зміни в теперішній системі управління Єпархіями? По якому праву?..

І почалося, і загуло.. Між москалями та змословщиними „малоросами“ почався рух, давно нечуваний. З Володимира Рівного, з Кременця полетіли до Митрополії протестуючі депеші й листи, поїхали до Варшави й самі автори депеш та „колективних“ протестів, духовні „стовпи“ — о.о. Ровальський, Павликівський та Ворилкевич і такі рновські „дбятелі“, як Комаревич, Чернов і Первенцев. Всі вони в імені „цілого православного народу“ почали там у Варшаві совітувати, протестувати попереджати і навіть ставити ультимати. Поїхав до Варшави і сам вікарний Владика Симон з наміром просити Митрополита од „всіх парафій“ Волині не заводити в церкву жадної українізації і взагалі не мати з тими політиканами-українцями нічого спільного.

В свою чергу і з Варшави, з самого центра РНО, почали приїжджати на Волинь також різні „дбятелі“, — це вже за інформаціями з місць і з певними дорученнями та інструкціями, як організувати зібрання протестів та що в тих протестах значати. Так, з місяць тому приїжджав до Рівного й до Кременця відом. в Митрополитських кругах адв. Николаєв. З Кременця заїжджав до Вишнівця й Почаїва. Всюди зібрав своїх людей, інформував про дійсні настрої Митрополитських і наміри самого Митрополита, заспокоював, потішав і навчав, як проти українського проєкта доручити Митрополитові свій контр-проєкт.

А на днях перебував у Кременці в Консistorії сам секретар по церковним справам при РНО, Є. Комарев ч. Приїхав він до Кременця безпосередньо з Варшави, де відбулось „совіщення по церковним ділам“, скликане б. послом Серебренниковим і на якому було вироблено цілий ряд грізних ультимативних постанов, в роді таких: „не допустити до здійснення згоди (встановленої поміж митрополитом і українцями)“.. ні в цілому, ні частинно“.. або: „уневажнити архиєпископське благословенство на всі богослужбові переклади Огієнка, в яких є багато еретичних помилок, і заборонити духовенству з них користати“..

Наслідком цього єдинонеділимського руху є вже цілий ряд статей антиукраїнських і навіть антимитрополитичих і вироблених плянів протиукраїнської акції і відповідних „воздїйствій“ на Митрополита, серед їх мається навіть погроза відділення „русских православных людей“ в Польщі від теперішньої ієрархії.

Словом, „русские люди“, які забрали собі монополію в справах церковних, ні за що не хочуть допустити до того, щоби український нарід, який становить величезну більшість православних у Польщі, також міг в особах своїх представників якусь роль відігравати в тих церковних справах. Відсунені зі всіх ділянок життя вони чіпляються, як той топляник за соломку, ще за церковну справу, яко за єдину й останню ділянку. Закидаючи українцям політиканство в церковних справах, вони хочуть зрештою впливу в церкві за різними Серебренниковими, Королями, Николаєвими, Комаревичами і инд. виразно — політичними „рновськими“ діячами, людьми в значній частині з „подмоchenною репутацією“.

Словом „русские люди“ обявили нам, українцям, війну.. Ну, щожі Нехай буде війна. Певні в повну перемогу, дорогої нам справи виклик ми приймаємо.

Церковний хор в селі Коршеві, гм. Чаруків, Луцького повіту, зі своїм пан-отцем Михайлом Левцьким і регентом Семеном Вижевським (сидить в палицею).

Сель-роб далі розвалюється

Вихід з Сель-роба клеванської районної організації (див. „Укр. Гром.“ ч. 28) було лише початком занепаду Сель-роба. Розвал іде далі. На черзі вихід з партії Дятьківської та Рівенської організації. На Ковельщині й Дубенщині серед сельробів теж іде фермент.

Щоб зліквідувати клеванський прорив сельробівського фронту, ЦК вдало таємну інструкцію, а також вислало спеціального делегата, щоб той на місці залавав диру. З'їхалися й інші „вожді“. Вирішили скласти „спростовання“.

А через те, що не було кому підписати, то підписали самі.

Причина розламу сельробів скрізь одна: селяне побачили, що ведуть їх до комунізму, що йдуть проти Самостійної України, — одним словом, що працюють за московські гроші. І селяне тікають від „сельроба“.

Маківка в „Новому Житті“ признає, що „крок клеванських „сельробів“ є грізною осторогою“. Так, п. Маківко, вічно не можна дурити селяні!

Свій.

Скільки коштують вибори в Америці

Сполучені Штати Північної Америки вибирають свого президента загальним голосуванням. Тамешній президент має широкі уповноваження, від нього у великій мірі залежать порядки в країні і тому то виборча боротьба підчас виборів президента набірає там великої сили. На неї видаються величезні суми.

По офіціальних даних вибори президента за літа 1896—1924 т. є. за 7 разів, коштували одну республіканську партію 22 мільйони 840 тисяч доларів. Партія демократів

видала на тіж вибори 8 міль. 9 тисяч доларів. Партія, яка перевела вибори останнього президента, видала на вибори 3,063,952 долари. Ось для нас наука. І ми час од часу йдемо на різні вибори і вони нам також даром не обходяться, коли-ж ми хочемо, щоби вони проходили по нашій думці, мусимо до них заздалегідь приготуватись і збирати на них гроші. У нас повинен бути постійний народний фонд на всякі народні потреби, а зокрема та вибори.

3 життя українців в Румунії

— Міністерство внутр. справ закрило українську соціалістичну газету „Боротьба“, що виходила в Чернівцях.

— Румунська влада позакривала всі українські школи. Під натиском укр. народчих має запроваджено від 1926 р. навчання української мови в „українських“

школах по 2 години на тиждень. — В одній черновецькій фабриці працює понад 100 дітей від 9—14 літ. Їх страшно визискують, бо платять дуже мізерну платню.

— В Бесарабії на весну морози, а по їм бурі знищили всі засіви. Населення півд. східної Бесарабії голодує.

Політика на Волині не зміниться

„Пшегльонд Волинські“ (ч. 31) умістив вивід свого співробітника з новим воеводою волинським п. Юзефским. З огляду на те, що сказане в вивіді торкається політики на нашій землі, а значить — нас, — подаємо де які місця з цього вивіду:

„На початку, — заявив п. Юзефські, — мушу рішуче заявити, що зміну на становищі воеводи в жадній мірі не можна уважати за зміну політики уряду на Волині“.

Отже політика буде така сама,

яка була досі. І власне така, як за часів воеводи Меха, бо в вивіді говориться:

„Мій попередник, п. воевода Мех, обявляв волинське воєводство, як муж довіря потравневого уряду“.

Про себе ж новий воевода каже, що й він буде „надалі виразником політичної лінії потравневого уряду“.

Ми в цьому не сумнівалися. Але що тепер скажуть ті українці, які очікували змін в урядовій політиці?

Відозва легіонерів і „пілеудчиків“

Польські легіонери щось починають побрязкувати шаблями. Союз цих легіонерів, що має зібратися в Вильні 12 ц. серпня, випустив відозву, в якій каже, що Пилсудський пристулає „до переведення в життя великого пляну“. Одночасно пилсудчики розклеїли на

стінах Варшави відозву, підписану різними військовими організаціями. В відозві сказано, що легіонери існують далі в формі тенії, яка стремить до великодержавного розвитку Польщі. Вони заявляють, що вони приймуть боротьбу тих, хто захоче з ними боротися.

Pismo Prokuratora przy Sądzie Okręgowym w Łucku z dnia 31.VII—r. b. № 4255, wraz z wnioskiem o zatwierdzenie zajęcia czasopisma pod tytułem „Українська Громада“ z dn. 29.VII 1928 r. № 29/90 zarządzonego dn. 25.VII r. b.

Dnia 1 sierpnia 1928 r. na posiedzeniu gospodarczym wydziału Karnego i Sądu Okręgowego w Łucku POSTANO WIONO Zważywszy, że artykuły pod tytułem „Rezolucja Narady przedstawików „Proświt“ na Wołyni 9 lipnia 1928 r., oraz „Rozpoczęła się represja na Kremeneczu powitowu „Proświtu“ zawierają świadomie fałszywe pogłoski, mogące wzbudzić niepokój ludności; że natomiast artykuły pod tytułem „Cerkowne Żyttia“ i „Śladz z rewolwerom“ nie zawierają żadnych cech przestępstwa; że powyższe dwa artykuły zawierają cechy przestęp-

stwa przewidzianego w art. 1 Rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej (Dz. Ust. 1/28 poz. 2, Sąd na mocy art. 39, 40 i 41 tegoż rozporządzenia, stanowią: zatwierdzić konfiskację artykułów umieszczonej w № 29/90 z dn. 29 lipca 1928 r. czasopisma „Українська Громада“ pod tytułem: 1) „Rezolucja narady 9 lipnia 1928 r. i 2) „Rozpoczęła się represja i na Kremeneczu powitowu „Proświt“ Druk tych artykułów zniszczyć, orzeczenie o konfiskacie ogłosić w gazecie rządowej oraz w czasopiśmie „Українська Громада“. Zajęcie zaś pozostałych dwóch artykułów pod tytułem „Cerkowne Żyttia“ i „Śladz z rewolwerom“ uchylić.

Oryginał podpisał: Przewodniczący Sędzia (—) A. Popowski, „ędziowiec“ (—) L. Mastukiewicz. —) A. Nowakowski. Za zgodność: p. O. St. Sekretarza Biernacki

„Сільський Господар“

Наше українське населення на Волині майже виключно є населенням хліборобським. Від тисячі років селянська маса сидить на ріллі й продукує хліб для себе й для міста.

Але коли перед сотнями років землі ще було багато, сьогодні її бракує. Селянські господарства подробилися. Повстали господарства карловаті (з недостаточною кількістю землі), які не в силі вижити тих, що на них працюють.

Необхідно шукати засобів рятунку для цих селян, які тепер мають уже більші та більші потреби та видатки.

Поділити всю обшарницьку землю? Так. Це в усіх державах переводиться, хоч і не всюди однаково охоче. Що ж до українських земель під Польшею, то від парцеляції маєтків у руки наших селян попадають лише кришки, або й нічого не попадає. Нарешті, коли б і була зараз розділена між селянами-хліборобами вся обшарницька земля, то її на кожного селянина припало би так мало, що становище селянських господарств не було б урятоване на довгий час.

Хлібороби інших країн, де обшарницька земля давно вже поділена, шукають рятунку де-інде: в способах збільшення продукції сільського господарства, в кожній перерібі їх на місці й в дохідному збуті.

Змусити землю й взагалі господарку дати якнайбільше продуктів; переробити їх своїми силами (на крохмаль, пиво, горлку, кашу, олій, мармеляду, масло, консерви й т. д.), а рештки продати організовано й безпосередньо, а не через перекупщиків,—ось єдиний рятунку!

Що ж потрібно для того, щоб перевести все це в життя? По-перше, агрономічні знання, а по-друге, всякого роду кооперативи сільсько-господарські, с оживчі й кредитові.

Ясна річ, що треба починати з знання. Без сільсько-господарського знання, без науки, прикладу й досвіду збільшити видаєність

сільського господарства неможливо. А особливо у нас, де стільки ще є цілковито темних, неписьмених або малограмотних-хліборобів.

Вірні сини народу й приятелі селянства, щоб дати Хліборобові необхідні сільсько-господарські знання, створили т-во „Сільський Господар“ у Львові. „Сільський Господар“ має вже сотні філій і кружків (гуртків) по селах. Через лекції, відчити курси, книжки, брошури й т. ин. Ці книжки ллють світло хліборобського знання в селянські хати.

„Сільський Господар“ має завданням дбати про правну оборону селян-хліборобів, про комасацію й меліорацію, про зразкові поля, господарські виставки, насіння, знаряддя, машини й т. д.

Представники селян Луцького повіту на своїх нарадах не раз висловлювали думку про відкриття в Луцьку філії „Сільського Господаря“.

Виконуючи це побажання селян, ініціативна група 7 ц. серпня внесла повідомлення до Волинського воєвідського уряду про відкриття в Луцьку філії „Сільського Господаря“ з прозьбою про його зареєстрування.

Васильно нікому в голову розуму не наллеш і „Сільський Господар“ робити цього не збирається. Селянство, яке хоче навчитися добре господарювати, само протягне руку за знанням і допомогою до „Сільського Господаря“.

Але „Сільський Господар“ уділяє допомоги лише тим селянам в яких повстають його гуртки (кружки). А щоб повстав такий гурток свідомі селяне вже тепер повинні свідомлювати своїх братів хліборобів, що без знання й без участі в сільсько-господарчій організації вони не піднімуть свого господарства й не поліпшать своєї добробуту. Без цього вони завжди будуть бідувати й гинути.

Лише тоді заживе наш селянин краще, коли засвітить над ним сонце науки й потягнуться до нього спрацьовані руки.

Селянин

Щоб добре господарювати, треба пройти добру сільсько-господарську науку. Хто не пройшов спеціальної школи, той повинен зайнятися самоосвітою. Найкращим способом сільського господарської самоосвіти є кружки „Сільського Господаря“.

В. Островський

Наше селянство

й Українське Національно-Демократичне Об'єднання.

(Продовження)

Почався великий гріх і розклад. Національна єдність вмирала. Національві святості темніли. В головах селян повставав туман, а в серці зневіра. Молодь збочувала з єдиного правильного національного шляху, „обезбожнювалася“ і морально розкладалася.

Пустить яблуко по похилій дощці й воно докотиться аж до краю. Так само й первородний гріх національної зради. Він також котиться все нижче й нижче, доки не впаде й не розіб'ється об національний ґрунт.

Покотився вниз і „сель-союз“ по похилій інтернаціональній площі, поки не луснув. Через де-який час відколовся від нього Пашук, Приступа, Войтюк і Скрипа й через окремих посольських клуб докотилися до комунізму. Рештки „Сельсоюзу“ якийсь час ще трималися, а далі й самі докотилися вниз—об'єдналися з москвофілами з „Волі Народу“, назвали себе „Сель-Робом“ і теж покотилися до комунізму, до ніг кремльовських

червоних царків. Тепер „Сельроб“ уже відкрито докачується до радянської влятформи. Сельробівські часописи вже явно висловлюються проти самостійності України та за те, щоб вона належала до Москви. Не сьогодні -- завтра „Сельроб“ оголосить себе, як перед ним Пашуки й інші, комуністичною партією.

П. Васильчук, бачучи, як первородний гріх котить його до комунізму, перший зісковзів з похилої Сельробівської дошки й почав збирати шкаралупки „Сельсоюзу“, та нічого з цього вже не виходить. Далі зісковзили Ковицький, Чучмай й інші та оголосили себе правим, національним „Сельробом“, але вже врятуватися не можуть, бо багно інтернаціоналізму занатдо їх затагло. Найпростіше аребив Маківка. Він сказав собі: „Люблю гроші й добре поводити“, і пішов на службу до Москви, яка наказала йому поборювати ідею української самостійності й проповідувати червону „єдину невідому“.

І тепер лише, після багатьох

Церковне життя

Нарада членів Українського Церковного Комітету.

(Ця замітка була скомфісована Луцьким староством у ч. 29 „Укр. Гром.“, але окружний суд конфіскації зняв).

22 ц. липня в Луцьку відбулася нарада членів українського Церковного Комітету. На цій нараді було заслухано доклад про нараду, яка 1 ц. липня відбулася в Варшаві з митрополитом Діонісієм. Члени Ц. К. однодушно ствердили, що справа унормування й оздоровлення церковного життя на ук-

раїнських землях є поки що в стадії започаткування й вимагає негайного переведення в життя основних домагань української пастви та дальшої розробки й деталізації. На нараді, між иншим, обміркувалися питання про церковний з'їзд, собор і т. инше.

Мобілізація росіян

Вістка, що між вищою церковною владою й автохтонним українським населенням Волині, Холмщини й Полісся започатковано порозуміння в справі унормування й оздоровлення церковного життя, захвилювала російських виходців в Польщі.

Вони переконані, що „золоту рибку“ майбутньої „єдиної невідомої“ найкраще ловити в м'ятій церковній воді.

І тому починають мути наше українське церковне життя дуже енергійно. Лелявські, Королі, Комаревичі, Серебреннікови й інші зарухалися. Раз-у-раз їздили до митрополії, скликали збори „славянствів“ посилали делегації, влаштовують тихонькі наради по містах, розкидають агітаційні листки навіть українською мовою, засипають села своїм органом „Земля і Воля“. А тепер, як нам передають король скликає з'їзд росіян та наших „Іванів—недомняших“ у Рів-

ному для протеста проти „українізації“ церкви. При цьому росіяне погрожують, що змусять митрополита „покоритися“ їм.

Не припускаємо, щоб вища церковна влада, яка заключала умову з представниками українського тіла церкви, тепер перелякалася цього буфаторного „грому“ гуртка росіян і не виконала свого слова на загибель православної церкви.

Але не можемо тут не підкреслити, й того, що наші церковники виявляють замало енергії, щоб дати по пальцях тим чужинцям, які лізуть баламутити наші православні українські маси. Треба ж нарешті нагадати їм правила чемності в чужій хаті. Але треба одчасно й освідомити маси що до ворожої роботи чужинців випустити відповідну відозву до українського населення.

Досить уже мутили!

Церковник.

Земля Володимирської Катедрі

Як відомо нашим читачам, у Володимирі має осісти православний єпископ-українець. Утримання резиденції вимагає певних матеріяльних засобів. Ці засоби має православне населення з землі, що перейшла в спадщину до соборної парафії (здається, біля 600 гектарів). Але земський уряд назначив землю до парцеляції. Населення дійшло зі скаргою до Найв. Адміністр. Трибуналу. Та дарма. Те, що земля належала до єпископської катедрі й що вона потрібна для її відновлення, не вплинуло.

Соборні парафіяне прислали до воєводи делегацію з прозьбою стримати парцеляцію на три місяці з тим, щоб було виділено

180 га для єпископа й 36 га для соборного причта. Віце воєвода заявив делегатам, що Трибунал справу вирішив негативно й вже запізно.

Отже виходить, що з 600 га української церковної землі нічого не має припасти для православного єпископа. А треба зазначити, що володимирська православна катедрна існувала від часів св. Володимира (з 991 р.), з початку—як катедрна архієпископа Волинського, а потім як єпископа вікарного. Перестала вона існувати хвилево від 1915 р. Не зважаючи на всі старання населення й церковної влади, не вдалося одержати згоди на відновлення тисячелітньої Володимирської

мук і шкод, після програння виборів до союму й сенату в цьому році, назв „сельроба“—селяне починають розуміти, на які блудні й шкідливі шляхи завели їх їхні керівники. Окремі селяне, яким розкрилися очі, давно вже одинцем, почали покидати „Сельроб“.

А 12 липня ц. р. вже кинула „Сельроб“ ціла Клеванська сельробівська організація.

В своїйому листі. (Дав. „Укр. Громаду“ ч. 28) б. клеванські сельробівці між иншим кажуть:

„Сель-Роб“ ділає на користь окупантів“.

„Провідникам „Сель-робу“ наші вільні змагання є чужі“.

„На цьому соціалізові вони добре заробляють, а на наше визволення їм наплювати. Ми (селяне) їм потрібні для гешефту“.

„Нам (сельробівцям) самостійної України не потрібно“.

Врешті б клеванські сельробівці закликають усіх селян виступити з „Сель-Роба“ і „приведнатися до єдиного національного фронту, бо наше національне визволення дасть нам і соціяльне“.

Останні слова клеванців є високомудрими й святими словами, які повинні глибоко запасти в душу кожного українця: через національне визволення до соціяльного, а не навпаки, як кажуть сельробівці.

Комуністи, а за ними й сельробівці твердять, що в Радянському Союзі настало „Соціяльне визволення. Припустимо, хоч це й не так. Але чи настало визволення національне? Чи є Україна самостійною державою? Чи господарями своєї землі є українці? Чи сам український народ розпоряджається тим добром, яке добуває на своїй ниві своїм кривавим потом? Чи може вільно жити й національно розвиватися?

Ні й ні! Україна має тільки шильд „республіка“, але вона є не самостійною державою, а такою самою „Малоросією“, як і за царських часів; вона немає ні посольства при інших державах, ні свого власного війська, ні грошей, ні незалежності від Москви. Навпаки, всім керують на Україні московські комісари, хоч для ока ніби то є в Харкові свій уряд. Цей уряд має не більше звачення, ніж наш сеймик. Йому наказують здирати з селян податки й всякі інші данини, грішми й продуктами, та висилати в Москву. Коли хто з цього „уряду“ задумає що-небудь зробити для дійсного українського національного розвитку та відокремлення від Москви, то його московські комісари зардаже висилують на північ. Отже, все те, що говорять комуністи та сельробівці про „Українську радянську респуб-“

катедри, а тепер ще землю парцелюють. Таким чином усуюється можливість відновлення нашої старої української катедрі.

Мало цього, розпарцелювання землі вбиває й самий старовинний наш собор, який, маючи парове опалення й великі інші видатки, не в силах утриматися лише з дат-

ків парафіян. Він мусить перетворитися в руїну.

Так підриваються тисячелітні коріння нашого українського православ'я на Волині. Наше громадянство повинно знайти засоби, щоб зберегти землю для єпископської катедрі.

Православний

Голос селян.

Тривога „в сельробі“.

Сельроби страшенно тремтять, коли їх хто торкне з боку свідомого громадянства. Вони бояться скинути з себе маску та показати своє справжнє обличчя перед народом.

Виступ з партії Сельроб - єдність Клеванської районної організації та видання заклик до решти товаришів, що позістали в сельробівському багні, а також колотнеча в Дяцьківській районній організації схвилювали Ц. К. „сельроб-єдності“ не на жарт.

Ц. К. видав таємну інструкцію про те, щоб усіма можливими способами „ліквідувати інциденти“, придати йому мале значіння та спростувати його, як видумку УНДО; мало того, з ЦК приїхав делегат, що відбув конференцію та поставив на ноги такі „риби“, як Юхнич, Романуха, Романюк, П. Долганський і ком., які позістали „ватажками“ без війська, що від них втікло.

З деяких взято підписи, як з безпартійних, а за решту підписалися „свої“, що ніби-то заклик Клеван сельробівської організації не підписували.

Змайстровано „декларацію“ в якій Сельроби лізуть аж до неба зі своєю 100-процентовою чесністю та плачуть, що „клевець“ на „Расею Матушку“.

Панове, даремна ваша „метушня“ та спростування. Цей заклик є наскрізь правдивий і жадна фабрикація чи ваша відозва не допоможе. Правда виділя наверх і обдурювати маси вам більше не вдається.

Сьогодні кожний добре знає, що української держави нема.

На „советской Україні“ переслідують не тільки українців-націоналістів, але й б. українських комуністів. Скажіть же, чому Шумського і тов. загнали на Сибір, чей комуністи? Чому не дали українським селянам поміщицькі і землі, а віддали її жидам та москалям?

лику“, є чистою вигадкою.

Але чи прийшло соціальне визволення. Те ж ві. Замість обіцяного збагачення бідняків — пролетарів, більшовики „збідчили“, сарделегаризували заможних. Тепер там усі бідняки, всі пролетарі. І ці пролетарі так само ходять на „поденну чорну“ роботу, так само служать наймитами, фірманами, сторожами, тільки тепер сторожать і возять московських комісарів, чистять їм черевики, замитають канцелярії, приносять їм горілку та огірки на закуску.

Знищивши колишніх багатіїв, комісари самі стали багачами, розкошують, збирають собі на всякий випадок великі капітали, купують собі в західних державах дома, брилянти. А селянам і робітникам кажуть:

„Ви не повинні мати нічого власного, ви повинні бути пролетарієм, безштаниками, жebraками“.

Бачите, лише комісари мають право на власність та розкошувати. Так само говорили колишні пани, але ще за часів кріпацтва. Огже комунізм—те саме старе кріпацтво тільки під іншою назвою. Як колишні кріпацькі пани мали право в селянина забрати землю, переслати його до іншої місцевості, землю його передати комусь іншому, а його самого посадити до в'язниці чи покарати на смерть, так

само тепер і комуністи забирають з-під носа наших селян українську землю, оселяють на ній чужинців, селян же наших перекидають на Сибір чи в інші місця, б'ють або розстрілюють, коли вони роблять опротив. Крипацтво—таї годі.

І це кріпацтво сельроби називають „соціальним визволенням“, раємі Яка нікчемиа брехня!

Але найгірше, що комуністичні сельроби, щоб зробити з нашого народа бидло, рабів, які не знають, „чиї вони діти“,—вигадали інтернаціоналізм, себ-то безнаціональність. Вони вбивають у голову масам, що бути націоналістом, любити свій нарід, все своє рідне, свою національну самостійну Україну — це ганьба, сором, злочин, за який треба сажати до в'язниці або розстрілювати.

Таким чином вони хочуть вбити в нашому народі національну свідомість і стремління до самостійності, щоб ми були їхніми вічними рабами.

Навіть українські комуністи, як Шумський, Максимович і інші, повстали проти цього вбивання душі нашого народу, але московські комісари швидко з ними розправились—повисилили їх з України.

А Маківки, Хама, Вальницькі й інші сельроби кажуть, що це добре. Ці сельроби—за вбивство нашої душі нашого народу.

Геть з села, бо вже не обдурите!

Приїшла до мене газетка „Земля і Воля“, а хто її прислав—не знаю. Почав читати й дочитався до заклику: „Селяне! присилайте датки на Рускую Селянську Організацію“. Аж витрищив я очі. І раптом скрикнув: Та ж то „РНО“. Руское народное об'єднання (РНО) просить грошей у нас на оцю писанину, що видає нашу покалічену мовою! Те саме РНО, що недавно „Світ Істини“ видавало, що каже, що нашу мову видавав Шевченко та Грушевський і що вона є незрозуміла для нас. Побачили, що „Світ Істини“ не йде, то почали туманити голову селян оцею фарбованою газеткою „Земля і Воля“, а своє РНО назвали „Селянською Організацією“.

От лиси фарбовані. Якийсь галицький виродок обливає помями все рідне українське та закликає гуртуватися в РНО та РСО, бо українці, мовляв, покусалися й поділилися. Хоч воно і так, але всі ми діти матері України; посварилися й знов помиримось, а ви до нас не лізьте, все одно нічого не вскураєте,—ніщо вас, рювців, не визнає за своїх.

Селянин Я. К.

(с. Погорільці на Дубенщині).

ПОШИРЮЙТЕ „УКРАЇНСЬКУ ГРОМАДУ“

Дописи

Ось яку штуку встругнув о. Борецький.

(Крем'янець, перекл. Тушики).

Річ тут не про славновісного прот. Мих. Борецького з Вишнівця, а про його молодшого брата свящ. Федора Борецького з Жолобів. Цей молодий священник захотів собі бути багатим. Захотів і рішив osiąгнути цього, як то кажуть хитромудро, не великим коштом. Знаючи в практиці свого старшого брата, що найлегшим способом для цього є продаж церковної землі чи ліса, він і рішив поспробувати щастя. А через те що в його жолобівській парафії відходящої для продажу землі не знайшлося, чи може якісь інші причаї стали на перешкоді, то о. Борецький задумав продати кусок землі, належної до сусідньої туницької парафії.

Задумано — зроблено. Потрібні документи йому, як Борецькому, від начельства видано, підготовчі переговори з покупцями і нотарем Шубяковським зроблено... Туницькі парафіяни з настоятелем своїм о. Подлявським (до-речі—членом консисторії) нічого не знають, а землицю їх церкви сторонні люди гавдлюють.

Аж у останній час довідалися

туницькі парафіяни про те, що над їх церквним добром робиться насильство і грабіж—і наробили гвалту. Послали протестуючу депешу до Митрополита, зааротестували і в Консисторії, як кажуть, консисторія послала відповідного наєра до н таря. Але все це не помогло: туницька церковна земля все таки була продана...

Давня й нечувана річ—скаже читач. Як то може бути, щоб землю одної парафії продавав настоятель другої парафії без відома настоятеля першої парафії і проти волі його й парафіян! Тим часом при теперішніх порядках—це явище звичайне. Таким способом, спосібом нечуванним, просто грабіжницьким продано тисячі десятин церковної землі. Продано, гроші взято і невідомо, куди ті гроші по-діто...

Туницькі парафіяни до того обурені нечуванним способом продажу їх землі, що постановили, щоб там не було, а справу цю висвітлити. Може ця туницька справа причиниться до висвітлення й цілої панамі, яка називається незаконним (точніше—беззаконним) продажом церковних землі і лісів.

Парафіяник

З життя Полісся

Освітньо-інструкторські курси.

Українське Г-во „Просвіта“ на Поліссі відкриває в м. Бересті з 1 вересня ц. р. трьохмісячні інструкторські освітні курси для підготовки досвідчених фахівців, як інструкторів бібліо-ек-читалень.

В програм курсів увійдуть наступні предмети:

1—Українська мова (граматика, література), 2—Історія й географія України, 3—Українська культура, 4—Театральне мистецтво, 5—Співи, 6—Бібліотекознавство, 7—Методика освітньої праці, 8—Діловодство освітніх інституцій.

Для викладів на курсах спеціальних предметів будуть запрошені фахові сили. На курси будуть

прийматись особи, що мають освіту не нижче 4 ої класи середньої школи, або що скінчили вищу початкову чи 7-ми класову народну школу. Курсанти будуть маги безплатне помешкання, опал і освітлення. На покриття частини видатків кожна особа, що вступить на курси, вплачує 5 зол. влисового і по 15 зол. що місяця згори. Подання про прийняття на курси складається до Головної Управи Г-ва „Просвіта“ (м. Бересте, Вральський заулук № 2) з долученням документів про освіту і 5 зол. влисового. Подання приймаються до дня 25 серпня 1928 р. Про прийняття на курси кожного буде повідомлено окремо.

Головна Управа Українського Товариства „Просвіта“ на Поліссі.

З життя Волині

Польська господарча пляцівна.

21 м.ч. липня відбулося в Здолбунові організаційне регіонального товариства „Господарське Об'єднання на Волині“ (Зєднанєне Господарче на Волиню). Ініціатором г-ва була Аляфонс Беднарські. До управи обрано: Феодосія Мукосія (з Хорова)—голова, Зигмунта Шулевського (зі Здолбунова)—заступник і Михайла Мартинюка з Дерманя (член).

Козій. Одержуємо відомости, що автор статті про Вальдемараса. п. Козій, є добре знаний на Волині. Він служив у Луцьку в одного адвоката й мусив відійти за певні справи. В Здолбунові мав бюро подань і мусив тікати від клієнтів, від яких набрав грошей на ведення справ. Нарешті опинився серед українців Берестя, які теж його „відшили“. Дійсно, знайшли польські газети „поважного“ політика

проти Вальдемараса. **Люде-звірі.** На лузі біля с. Шайна, Ковельського повіту підчас сварки з-за сіна селянин Гирук відрубав косою голову селянинові Глушкови.

Острога жінкам. 20 липня в шпиталі в Волковнях на Володимирщині вмерла від зараження крові 17-літня дівчина в наслідок недозволеного зігнання плоду.

Ще надужиття. В Дубні викрито поборові надужиття, центром яких була реставрація Феркала. **Рух на Володимирщині.** Протягом липня відбулось 40 театральних вистав у філіях „Просвіти“, заложено багато нових читалень і відчинено 14 нових кооператив.

На Володимирській Собор. Міністерство ісповідань признало субсидію на збережіння консервацію православного собору в Володимирі в розмірі 3000 зол.

ОГОЛОШЕННЯ.

Український Високий Педагогічний Інститут у Празі.

Ректорат Українського Високого Педагогічного Інституту ім. М. Драгоманова у Празі оголошує з дозволу М-ва Шкільництва та Нар. Освіти Чеськослованької Республіки (з дія 5 липня 6. р. ч. 80406[28-у) прийом нових студентів на I курс Інституту на акад. рік 1928[29].

Інститут є висока школа з 4-літнім курсом навчання, складається з 3-х Відділів (факультетів):—1) істор.-літературного з підвідділами історії й суспільних наук та літератури й мистецтва, 2) матем. природничого з підвідділами математики й фізики та природничих наук, і 3) музич.-педагогічного. Приймаються до Інституту дійсними студентами особи (чолов. й жінки) з закін-

ченою середньою освітою (гімназія, реальна школа, учительський інститут, духовна семінарія (4 кл.), середня комерційна школа і т. ин.) Навчання в Інституті цілком безплатне. Стипендій від М-ва для студ. I курсу (як і в попередньому році) не буде. Прохання з документами, короткими життєписами й з фотографіями подаються на імя Ректора Інституту. Ceskoslovenska, Praha II., Škol'ska ul. č. 8/IV. Ukrajinsky pedagogicky ustav M. Dragomanova v Praze.

Візи на в'їзд до Ч. С. Р. для студій в Інституті уділює для Галичини Консул Ч. С. Р. у Львові, для Волині Консул Ч. С. Р. у Варшаві. Для емігрантів візи уділює посольство Ч. С. Р. у Варшаві. Для отримання візи необхідна посвідка Інституту про прийняття в студенти Інституту.

Ректор Інституту
Проф. Др. В. Сімович

Просимо Ш. Передплатників „Укр. Громади“ висилати передплату звичайним грошовим переказом.

АДМІНІСТРАЦІЯ

Луцькі новинки

Незатвердження конфіскації „Укр. Громади“. Луцький окружний суд не затвердив конфіскації статей у ч. 29 „Укр. Громади“. „Нарада членів церковного Комітету“ й „Ксьонда з револьвером“. Натомість затверджено конфіскацію статей: „Резолюція з'їзду представників „Просвіти“ Волині“, що була видрукована в інших часописах і „репресії“ проти крем'янецької „Просвіти“.

„Сільський Господар“. Зігдо в бажанням представників селянства повіту, ініціативна група членів т-ва „Сільський Господар“ внесла до в'єдського уряду статут і повідомлення про заложення філії „Сільського Господаря“ в Луцьку. Ініціативну групу складають: В. Островський, О. Квалевський, Л. Коблявський, інж. О.

ОСТАННІ ВІДОМОСТІ

Зібрання повітових протоєреїв.

8 ц. серпня в канцелярії митрополита відбулася нарада всіх повітових протоєреїв Волині.

Хорообрі польські летуни. Кілька місяців кричали польські газети, що збираються летіти до Америки на аероплані „Маршал Пилсудскі“ польські летуни Ізвіковські й Кубана. Нарешті вилетіли. Але одлетівши на деяку відстань від берега, завернули до дому. По дорозі сіли на море й їх виратував німецький пароплав „Самос“. Яка причина—не відомо.

— Большевики оголосили жидівську партію Поалей-Ціон (сіоністи) контр-революційною.

„МІСЯЦЬ СТУДЕНТА“.

Комунікати

Виділ Товариства Прихильників Освіти у Львові повідомляє, що п. р. у вересні „Місяці Студента“ уряджує збірку на Допомоговий Фонд Студентам. Речниця збірки в поодиноких воевідствах будуть подані по одержавні дозволів від воевідських урядів окремими комунікатами в пресі. Тоді ж розсилатиме Канцелярія Товариства всі потрібні формуляри для збірки. За інформаціями просимо звертатися до Канцелярії Товариства, Львів, вул. Сувійського 21. Урядові години кожного дня, крім неділь і свят від год. 11—12 перед пол.

За Виділ Т-ва: Володимир Децикевич в. р., голова, Омелян Драйв'ювський в. р., секретар.

Виділ Товариства „Студентська Громада“ у Львові подає до відома всім своїм членам, що на анкеті відбутій дня 20. червня ц. р. спільно з Товариством українських техніків „Основою“ в справі збірки Товариства Прихильників Освіти в часі „Місяця Студента“ вирішено вивести всіх Товаришів і Товаришок до як найенергійнішої підтримки Товариства Прихильників Освіти в перевеленні збірки. Виділ Товариства „Студентська Громада“ пригадує рівночасно, що участь в збірці є обов'язкова для всіх членів Товариства, що хочуть старатися про прийняття до „Академічного Дому“ і користати з допомог так Товариства Прихильників Освіти, як і „Студентської Громади“ в с'їдуючому шкільному році. Речниця збірки в поодиноких воевідствах будуть подані до відома окремими комунікатами в часописах.

За Виділ Т-ва: Богдан Кравців, в. о. голови, Михайло Добрянський, секретар.

Кіпера, Т. Котик, Ів. Бондарук, Ів. Мацик, Єв. Травський, Ів. Паревнюк, М. Стефанський, В. Арсбака.

„Український Хліборобський Союз“. 5 ц. серпня в с'їлі Луцької „Просвіти“ відбулися організаційні збори сільсько-госп. кооперативу з обм. пор. „Український Хліборобський Союз“. Прийнято статут і постанову про належність до Укр. Ревіз. Союзу у Львові, а також обрано надвірну раду в складі: В. Островський, Ів. Бондарук, Ф. Покальчук, Х. Котак, Ів. Мацик, В. Палаш, М. Кузарчук, П. Чупрун і В. Кушнірук. Заступники: К. Ільницький, Д. Корольок, і Ів. Ворецький. З доручення зборів п. В. Островський скликав на 12 ц. серпня засідання ревізійної ради для обрання управи.

Підручник по теорії письменства. Як до ідуємося, у найближчому часі в Луцьку вийде підручник по теорії письменства для 4—5 клас українських гімназій письменника д-ра Модеста Левицького. Наразі підручник буде виданий літографічним способом заходами магістра філософії п. К. Ільницького.

Поштова скринька.

Погорільці, селяни. Уміщуємо. Можете надіслати лише коротенькі відомості, бо місця мало.

Герій Михайло, с. Ліманова.— Три золот. отримали. Залічено Вам до 1 жовтня 6 р.

Драганчук Михайло, Березно.— Залічено до 15 липня 6 р.

Проказюк Яків, Кордоба (Аргентина). Два долари отримали. Часопис на Ольхівку висилатиметься.— Залічено Вам і дружині до кінця цього року.

Приготовчий курс для вступу до варшавської Політехники буде тривати від 16.V—11.IX від 15—16 год. Разом буде 100 годин викладів. Подання з матурою приймаються від 1.VII—14.VIII від год. 15—17. Коштова 80 тел. 29-89 або 49-93. Оплата 50 зл. за курс. Для слухачів зарезервовані мешкання. Оплата за мешкання 35 зл. від особи.— За Управу Української Студентської Громади у Варшаві Є Чехович, у. в. голови інж. Балас К. секретар.

Управа Української студентської громади у Варшаві подає інформації про студії і умови прийняття на с'їдуючих високих школах м. Варшави:

I. Університет. Виділи: 1) правно-політичний, 2) теологічний (вангільський, католицький, православний), 3) гуманістичний, 4) математично-природний, 5) лікарський, 6) фармацевтичний, 7) ветеринарний. II) Політехніка: Виділи: інж. 1) водної, 2) сухопутної, 3) механічний, 4) електротехнічний, 5) архітектури, 6) хемії, 7) геодезії.

III. Висока школа торговельна. IV. Головна Школа Сільського Господарства: Виділи: 1) лісовий, 2) агрономічний, 3) огородничий. V. Академія мистецтв. VI. Дентагічний Інститут. VII. Школа Наук Політичних. VIII. Державний Музичний Інститут. Виділи: 1) гри на інструментах спеціальних, 2) співу, 3) драматичний. IX. Висока Школа Музична ім. Шопена. X. Фільмо-

Гордись

своєю
кухнею

VIM просто нічим не можна замінити для підтримання чистоти в кухні. Трошки VIM-у на вогкій ганчірці усуне після легкого тертя всі знаки й плями зі стола, з буфету (мисника) з полиць, а також прекрасно чистить виделки й ножі.

VIM не псує рук.

VIM

Трошки VIM-у
на вогку ганчірку.

Lever Brothers Limited, Anglia

ний Інститут. XI. На Школу фізичного виховання цього року прийняття для нових студентів не буде.

Ближчі інформації можна отримувати особисто або листовно в Управі Української Студентської Громади ул. Подвале 16 пом. 15 телеф. 517—28.

За Управу: Е. Чехович, ур. в. голови, К. Балас—секретар.

Вписи до господарської школи в Милованню.

З дня 1 жовтня 1928 р. розпочинається 7-місячний господарсько-садівничий курс в господарсько-садівничій школі Т-ва „Просвіти“ в Милованню.

Головний Виділ проголошує вписи на прийняття до школи 40 учеників з приміщенням і удержанням під отсими умовами:

1) Зголошуватися можуть мушини в віці 16-26 літ, що скінчили найменше народну школу.

2) Кожен учень повинен мати свій одяг (в тім одязі до практичних занять 4 пари білизни, 2 рушники, 2 простирала подушки і покрив'є).

3) Учасник платить за удержання, опал світа й науку по 5 доларів місячно з гори, а 15 зол. одноразово з початком курсу за зужиття інвентаря.

Програм курсу на основі програму затвердженого Міністерством Рільництва з 20.X 1923 ч. 419:

1) Предмети загальної освіти, 2) основні відомості з науки природи, 3) фахові предмети: рільництво, годівля, молочарство, городництво, садівництво, організація господарства, адміністрація господарське книговодство, ветеринарія і пасічництво, 4) питаня з господарського законодавства, народного господарства та кооперація.

Зголошення на курс належить вносити до 1 вересня 1928 поручено на адресу: Господарсько-садівничої Школи в Милованню, п. Стриганці й Дністр. До зголошення належить долучити поштові значки за 65 гр. на відповіді і посвідку родичів, що зобов'язують правильно платити місячну оплату.

Про прийняття і день приїзду повідомить Управа школи по 10 вересня.

За Головний Виділ Т-ва „Просвіта“ у Львові: В. Децикевич м. голова, В. Мудрий секретар.

За Управу Господарсько-садівничої Школи в Милованню інж. Е. Брижницький.

Zogubiono książeczkę wojskową wraz z kartą mobilizacyjną wydaną przez P. K. U. w Równem na imię Romana Bagińskiego, s. Felicjana, rocznika 1903, ze wsi Ozarce, gm. Ludwipol, pow. Kostopolskiego, które to dokumenty niżej wymienionym.

Головний Виділ Товариства „Просвіта“ у Львові оголошує

КОНКУРС

на приваття до господарсько-садівничої Школи в Милованню

1) фахового учителя агронома і 2) учителя до загально освітніх предметів.

Від кандидатів вимагані: ад 1) вища рільничо освіта з особливим углядженням городництва, садівництва, пасічництва, господарська і по змозі учительська практика; ад 2) кваліфікація народнього учителя з довшкою учительською практикою і працею в освітніх установах, бажане також знання хорового співу. Місце фахового учителя стаде, учителя загально-освітніх предметів на протязі 7 місяців (від 1.X. 1928 до 30.IV. 1929).

Посади до обняття з днем 1.X. 1928. Платня відповідно до умови. Удокументовані подання вносити до 15 серпня 1928 до Головного Виділу Товариства „Просвіта“ у Львові, Рвнок ч. 10.

Головний Виділ Товариства „Просвіта“ у Львові.

Вкрадені в Почаїві „довод особисті“ виданій Старосом в Крем'янецькій, військову книжечку видаву через П. К. У. Крем'янець і карту мобілізаційну все це на імя Антона Греска-Яцюка, річника 1900, замешкалого в с. Коханівці гміні Вербо-вської пов. Крем'янець рахувати неважними.

Книжки, шкільні підручники і письменне приладдя купуйте лише

в Українській
Книгарні
М. Савицького
в Луцьку,
вул. Базилянська ч. 4

FOSFOR
ФАБРИКА ШТУЧНИХ ПОГНОІВ
Львів
вул. Баторого 32
(ul. Batorego 32)
Телефон 50—69.

СУПЕРФОСФАТИ: кисті й фосфорово-азотові, **МІНЕРАЛЬНІ** й амонієві.
РЕФОРМФОСФАТИ: кисті й мінеральні від 18 до 26% P₂O₅ !!!
ТОМАСИНИ: „Kolumeta“, „Gwiazda“, й інші, як краві так і заграничні.
СОЛИ потасові й **КАЙНІТ**, **АЗОТНЯК**, **САЛІТРА** (CHORZO WSKA) амонієва
САЛІТРА чилійська — **СІРЧАН** амонієвий (97%CaO) — Вапно будівельне.
ФОСФОРІТИ палені й мелені (CaO розп. P₂O₅)
Доставка вагоново й детально по цінах фабр. і на найдогідніших умовах кредит